

УКРАЇНА
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

02.03.2021

м. Рівне

№ 31

Про стан організації виховного процесу з попередження злочинності та правопорушень, забезпечення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти за 2020 рік

Відповідно до Положення про управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови облдержадміністрації від 23 липня 2018 року № 483, Обласної комплексної програми профілактики правопорушень та боротьби із злочинністю на 2016-2020 роки, схваленої розпорядженням голови Рівненської обласної державної адміністрації від 19 травня 2016 року № 276, затвердженої рішенням Рівненської обласної ради від 17 червня 2016 року № 196, наказу управління освіти і науки облдержадміністрації від 27.05.2016 № 317 «Про затвердження заходів з реалізації обласної комплексної програми профілактики правопорушень та боротьби із злочинністю на 2016-2020 роки, проаналізовано стан організації виховного процесу з попередження злочинності та правопорушень серед учнів, дотримання законодавства щодо забезпечення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти за 2020 рік. У зв'язку з цим

НАКАЗУЮ:

1. Інформацію про стан організації виховного процесу з попередження злочинності та правопорушень серед учнів, забезпечення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти за 2020 рік, що додається, взяти до уваги.

2. Керівникам органів управління освітою територіальних громад сіл, селищ, міст, директорам закладів освіти, які підпорядковані управлінню освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації:

обговорити до 01.04.2021 питання організації виховного процесу з попередження злочинності та правопорушень серед учнів, забезпечення

безпечного освітнього середовища;

забезпечити виконання законодавчих вимог у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року №2657-VIII» (із змінами, внесеними у Закон України «Про освіту», зокрема статті 1, 25, 26, 30, 53, 54, 55, 64, 65, 66, 71, 73, 76); Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року, стаття 15.

забезпечити виконання законодавчих вимог Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07 грудня 2017 року №2229»;

забезпечити виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;

забезпечити виконання плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі в Рівненській області на 2021 рік (на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1668-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2021 рік»), затвердженого головою Рівненської обласної державної адміністрації 27 січня 2021 року №вих-828/0/01-33/21;

підвищити рівень персональної відповідальності керівників усіх ланок освіти за дотриманням законодавства щодо захисту суспільної моралі, попередження випадків жорстокості та насильства серед неповнолітніх, активізувати діяльність, спрямовану на розвиток духовності та зміцнення моральних засад дітей та молоді, формування здорового способу життя;

забезпечити систематичний контроль за відвідуванням учнями закладів загальної середньої освіти;

спільно з органами учнівського самоврядування, батьківської громадськості налагодити індивідуальну профілактичну роботу щодо дітей із девіантною поведінкою, забезпечити соціально-педагогічний супровід та максимальне охоплення цієї категорії дітей різними видами позакласної та позашкільної роботи;

забезпечити в установленому порядку проведення соціологічних досліджень щодо визначення причин і факторів, що породжують злочинність, бездуховність, жорстокість та насильство, з наступним обговоренням на педагогічних радах, нарадах заступників директорів, засіданнях методичних об'єднань, батьківських зборах;

посилити взаємодію з підрозділами кримінальної превенції Національної поліції України, службою у справах дітей, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді при виявленні ознак домашнього насильства та виявленні дітей, які проживають у сім'ях, які опинилися у складних життєвих обставинах;

забезпечити неухильне дотримання норм законодавства щодо захисту дітей від усіх форм фізичного і психічного насильства, у тому числі від кіберзлочинів;

посилити інформаційно-просвітницьку роботу з учнями та батьками щодо безпеки дітей у віртуальному просторі, комп'ютерної залежності, захищеності дітей в цифровому середовищі тощо;

в організаційно-управлінській діяльності враховувати ключові компоненти та виховні цінності Нової української школи, концептуальні засади Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658 (статті 39-41).

3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника управління – начальника відділу інклюзивної, спеціальної, позашкільної освіти та виховної роботи управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації Марину Пашковську.

Начальник управління

Петро КОРЖЕВСЬКИЙ

Додаток
до наказу управління освіти
і науки Рівненської обласної
державної адміністрації
22.03.2021 № 31

ІНФОРМАЦІЯ

про стан організації виховного процесу з попередження злочинності та правопорушень серед учнів, забезпечення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти за 2020 рік

Управлінням освіти і науки облдержадміністрації, відділами, управліннями освіти райдержадміністрацій, виконкомів рад міст обласного значення, об'єднаними територіальними громадами, закладами загальної середньої освіти проводилася робота з попередження злочинності та правопорушень серед учнів, забезпечення безпечного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти області.

Зокрема, 22.06.2020 представники управління освіти і науки облдержадміністрації взяли участь у нараді, яка проводилася у Рівненській обласній прокуратурі, з теми «Про стан протидії негативним проявам у підлітковому середовищі, ефективність проведення превентивної роботи з дітьми; протистояння кримінальним правопорушенням, вчиненим стосовно дітей, пов'язаних із застосуванням насильства над ними».

17.11.2020 управлінням освіти і науки облдержадміністрації проведено онлайн-нараду із спеціалістами органів управління освітою районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад області, які координують позашкільну освіту та виховну діяльність, за участю Михайлюк Т.Г., інспектора ВЮП УПД ГУНП в Рівненській області. На нараді розглядалося питання «Про організацію виховного процесу у 2020-2021 навчальному році щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок» (зокрема: профілактика булінгу (насильства), запобігання торгівлі, профілактика вживання наркотичних і психотропних речовин, профілактика кримінальних правопорушень, проведення Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», інші).

Цікаві форми роботи з учасниками освітнього процесу з попередження негативних проявів в учнівському середовищі проводилися у закладах освіти Березнівського, Володимирецького, Гошанського, Дубенського, Дубровицького, Здолбунівського, Корецького, Костопільського, Млинівського, Острозького, Рівненського, Сарненського районів, міст Вараш, Дубно, Острог, Рівне, Бокіймівської, Бугринської, Висоцької, Крупецької, Локницької, Малолоубашанської, Немовицької територіальних громад.

Налагоджено міжвідомчу взаємодію з підрозділами кримінальної превенції Національної поліції України, службами у справах дітей щодо запобігання злочинності та насилля в дитячому середовищі у всіх районах, містах, більшості територіальних громад, зокрема Березнівському,

Гошанському, Дубенському, Дубровицькому, Корецькому районах, м. Вараш, Дубно, Острог, Рівне.

Питання щодо профілактики кримінальних правопорушень, злочинності серед неповнолітніх, дотримання законодавства щодо захисту прав дітей розглядалися на:

колегіях відділів (управлінь) освіти, нарадах керівників закладів загальної середньої освіти за участю представників правоохоронних органів;

інструктивно-методичних нарадах заступників директорів з виховної роботи;

інструктивно-методичних нарадах класних керівників;

форумах батьківської громадськості.

У закладах освіти області проводилися заходи, спрямовані на підвищення рівня правової культури учнівської, батьківської громадськості, індивідуальна робота з учнями, батьківські збори, зустрічі з працівниками правоохоронних органів тощо.

З 07 по 11 грудня 2020 року у закладах освіти області проводилися заходи з нагоди проголошення Загальної декларації прав людини (лист управління освіти і науки облдержадміністрації від 23.11.2020 №вих-4640-10/01-09/20), під час якого були проведені відповідні заходи.

У закладах загальної середньої освіти Острозького району проведено правові п'ятихвилинки «На варті права», бесіди-конкурси «Я – юний громадянин України» та конкурси тематичних малюнків «Моя Україна» (Плосківська загальноосвітня школа I-III ступенів).

У НВК «Мощаницька загальноосвітня школа I-III ступенів – дитячий садок», НВК Межиріцька загальноосвітня школа I-III ступенів – дитячий садок», НВК «Білашівська загальноосвітня школа I-III ступенів - дитячий садок», Українківська загальноосвітня школа I-II ступенів проведено години правових знань «Законодавство про захист дитинства в сім'ї», «Правовий статус людини та громадянина в Україні», «Я – юний громадянин України», «Вчинок, відповідальність, наслідки».

Члени учнівського самоврядування НВК «Межиріцька загальноосвітня школа I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад (дитячий садок)» організували розв'язування кросвордів на правову тематику «Розв'язи і посміхнись», «Слідами правової держави», «Запитання від Феміди».

У НВК «Кутянківська загальноосвітня школа I-III ступенів – дитячий садок» відбувся квест «Я знаю свої права».

Вчитель правознавства НВК «Сіянцівська загальноосвітня школа I-III ступенів – дитячий садок» провів годину правових знань для батьків (дистанційно) «Законодавство України про відповідальність батьків за виховання своїх дітей».

Соціальними педагогами м. Рівне у закладах загальної середньої освіти у жовтні-листопаді 2020 року проведено опитування учнів 5-11 класів щодо визначення обізнаності з протиправної поведінки. В опитуванні взяло участь 705 учнів 5-11 класів. Здійснюючи профілактичні заходи з питань правової культури та компетентності соціальні педагоги використовували наступні

форми роботи з учнями: 7 тренінгів (охоплено 105 учнів), 32 лекції з елементами тренінгу (охоплено 768 учнів), 18 бесід (охоплено 414 учнів). За результатами діагностики надано 29 індивідуальних та 37 групових консультацій для учасників освітнього процесу.

10.12.2020 проведено онлайн-семінар із вчителями суспільних дисциплін закладів загальної середньої освіти Сарненського району з теми «Роль педагогів у формуванні безпечного освітнього середовища».

З 07.12 по 11.12.2020 проведено вебінари для окремих категорій вчителів із залученням практичних психологів з тем «Створення психологічно-комфортного середовища у закладі освіти», «Формування атмосфери доброзичливості у шкільному колективі», «Співпраця і комунікації педагогів для ефективного розв'язання освітнього процесу»;

Проведено онлайн-зустрічі з представниками місцевих органів самоврядування «Об'єднана громада» (Кам'яне-Случанська загальноосвітня школа I-III ступенів).

Представники учнівського самоврядування Кричильської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені Леоніда Куліша-Зіньківа зняли відеоролики «Правила поведінки в школі, їдальні, спортзалі» та взяли інтерв'ю в учнів та вчителів школи з теми «Права дитини».

У закладах загальної середньої освіти Костопільського району проведено зустрічі з інспектором ювенальної превенції сектору превенції Костопільського ВП ГУНП в Рівненській області О.Белерою з теми «Скажемо насиллю: «Ні!» (Костопільський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I ступеня – гімназія ім.Т.Г.Шевченка»); інспектором ювенальної превенції сектору превенції Костопільського ВП ГУНП в Рівненській області О.Незгодою з теми «Дрібне хуліганство. Відповідальність за вчинення правопорушення» (Костопільська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2); головним спеціалістом сектору профілактики бездоглядності та соціального захисту дітей служби у справах дітей Костопільської районної державної адміністрації Л.Наулік з теми «Запобігання дискримінації та насильству в школі та вдома» (Костопільська загальноосвітня школа I-III ступенів № 8).

Учні Костопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 провели екскурсію до Костопільського бюро правової допомоги, де головний спеціаліст установи Т.Марчук ознайомив присутніх із професією юриста та суттю надання юридичних послуг.

У рамках Тижня права педагогічні працівники Костопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 пройшли онлайн-курс тривалістю 10 годин на платформі EdEra з теми «Права людини в освітньому просторі».

10.12.2020 на базі комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Дубенської міської ради проведено онлайн-практикум для класних керівників «Сучасні підходи до підвищення правової культури дітей та батьків», онлайн-конкурс учнівських презентацій «Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту прав людини», в кожному закладі освіти проведено уроки «Права людини». Проведено заняття правового університету, організованого соціальними педагогами спільно із викладачами

права. В рамках роботи університету діяв онлайн-лекторій за участю працівника поліції з ювенальної превенції Ю.Пасічник «Основні механізми захисту прав людини в правовій державі».

У закладах освіти Немовицької сільської ради проведено засідання методичної комісії класних керівників «Правове виховання як засіб профілактики правопорушень серед неповнолітніх» (19.11.2020);

інструктивно-методичну нараду «Використання інноваційних форм роботи як засіб підвищення правової освіти школярів» (01.12.2020).

У закладах освіти Висоцької сільської ради проведено зустрічі з представниками ювенальної превенції Дубровицького ВП Сарненського ВП ГУНП в Рівненській області лейтенантом поліції Л. Лящук та дільничним інспектором Висоцької територіальної громади Л. Мазуркевичем.

За інформацією відділу ювенальної превенції УПД ГУНП в Рівненській області щодо криміногенної ситуації у підлітковому середовищі, упродовж 2020 року зареєстровано 261 заява та повідомлення про вчинення кримінальних правопорушень та інші події, що вчинені неповнолітніми (2019 рік - 282), з них 138 з ознаками кримінального правопорушення (2019 рік - 202) (зареєстровано в ЄРДР).

Упродовж 2020 року закінчено досудове розслідування у 118 кримінальних правопорушеннях, що на 27,2 % менше у порівнянні з минулим роком (2019 рік -162), учинених 73 неповнолітніми (2019 рік -75), (Рівненський ВП – 21, Володимирецьке ВП та Рівненське РВП – по 13, Дубровицьке ВП - 9, Вараський ВП та Березнівське ВП – по 8, Гоцанське, Здолбунівське ВП та Костопільський ВП – по 7, Сарненський ВП - 6, Острозький ВП - 5, Демидівське ВП - 4, Радивилівське та Корецьке ВП – по 3, Рокитнівське ВП - 2, Дубенський ВП, Млинівське ВП– по 1), (серед яких: 2 - особливо тяжких, 45 – тяжких, 1 – умисне вбивство (та замах), 1 – умисне тяжке тілесне ушкодження, 1 – згвалтування, 2 - грабежі, 1 – шахрайство, 77 - крадіжок, 1 – незаконне поводження зі зброєю та бойовими припасами або вибуховими речовинами, 9 – незаконних заволодінь транспортним засобом, 4 – хуліганства, 1 – злочин у сфері обігу наркотичних засобів, 8 – втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність).

У групі неповнолітніми вчинено 8 (2019 рік -19) кримінальних правопорушень, у групі за участю неповнолітніх - 3 (2019 рік -16).

З усіх дітей, які вчинили кримінальні правопорушення, повторно вчинили злочини – 11 неповнолітніх (2019 рік - 19).

Неповнолітніми вчинено 3 злочини у стані алкогольного сп'яніння (2019 році - 0), недопущено вчинення неповнолітніми злочинів у стані наркотичного сп'яніння (2019 - 0), однак 15 правопорушень вчинено у громадському місці (2019 році - 26).

Упродовж 2020 року зареєстровано 8 фактів втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність згідно ст. 304 КК України. Фактів втягнення неповнолітніх у пияцтво, жебрацтво та схиляння неповнолітніх до вживання наркотичних речовин не виявлено (2019 році - 1).

До адміністративної відповідальності за вчинення домашнього

насильства (ст. 173-2 КУпАП) притягнуто 134 особи (2019 рік - 120), вчинення булінгу (ст. 173-4 КУпАП) – 0 (2019 рік - 0), за доведення неповнолітніх до стану сп'яніння (ст. 180 КУпАП) – 77 осіб (2019 рік – 101), за порушення порядку перебування дітей у закладах, у яких провадиться діяльність у сфері розваг або закладах громадського харчування (ст. 180-1 КУпАП) – 3 особи (2019 рік – 17), за неналежне виконання батьківських обов'язків (ст. 184 КУпАП) – 916 осіб (2019 рік – 1199).

Одним із проблемних питань на сьогодні є залишення дітьми своїх домівок. Упродовж 2020 року зареєстровано 187 (2019 рік - 275) фактів безвісного зникнення 191 дитини (2019 рік - 294).

З числа дітей, затриманих за заняття бродяжництвом та жебрацтвом, а також вилучених з неблагополучних сімей, до Обласного центру соціально-психологічної реабілітації для дітей з початку 2020 року працівниками органів внутрішніх справ доставлено 7 дітей.

Станом на 31.12.2020 на обліку в підрозділах ювенальної превенції УПД ГУНП в Рівненській області перебувало 52 дітей, а саме:

засуджені до покарання з випробуванням – 23;

звільнені від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру – 13;

які два і більше разів притягувались до адміністративної відповідальності – 10;

які впродовж року два і більше разів самовільно залишили сім'ю – 2;

які вчинили домашнє насильство – 2.

З них: 31 - учні закладів загальної середньої освіти, 7 - учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 4 – студенти закладів вищої, фахової передвищої освіти, 10 - ніде не працюють і не навчаються.

З метою проведення превентивної роботи з попередження правопорушень, злочинів працівниками ювенальної превенції проведено понад 1614 заходів на правову тематику в закладах освіти.

Проаналізовано відвідування учнями закладів освіти упродовж вересня-грудня 2020 року, зокрема тих, які 10 і більше днів не відвідували заклади без поважних причин. За оперативними даними керівників органів управління освітою районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад виявлено 99 таких учнів (у 2019 році – 93, у 2018 році - 126 учнів).

Аналіз свідчить про забезпечення належного контролю за відвідуванням у закладах загальної середньої освіти Березівської, Бугринської, Вараської, Дубенської, Зарічненської, Зорянської, Козинської, Острожецької, Радивилівської, Рівненської, Рокитнівської, Сарненської ТГ.

Відзначено виконання закладами загальної середньої освіти пункту 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів» щодо інформування відповідного територіального органу Національної поліції та служби у справах дітей для провадження діяльності відповідно до законодавства, пов'язаної із захистом їх прав на здобуття загальної середньої

освіти: інформували органи Національної поліції (36 повідомлень, у 2019 році - 54 повідомлень) та служби у справах дітей (48 повідомлень, у 2019 році - 41 повідомлення).

Управлінням освіти і науки облдержадміністрації особлива увага приділялася питанням організації в закладах освіти виховної роботи щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок, профілактики булінгу, вживання наркотичних та психотропних речовин.

В області збільшено мережу соціально-психологічної служби системи освіти. Кількість практичних психологів станом на 01.11.2020 становило 1002 особи, що на 40 осіб більше, ніж у 2019 році, а саме: практичних психологів - 697 осіб, що на 7 осіб більше, ніж у 2019 році. Чисельність соціальних педагогів складає 305 осіб, що на 33 особи більше, ніж у 2019 році.

Проаналізовано дотримання законодавства щодо захисту прав неповнолітніх у закладах загальної середньої освіти області за 2020 рік.

Встановлено, що упродовж січня-грудня 2020 року в управління освіти і науки облдержадміністрації надійшло 2 звернення громадян про факти вчинення протиправних дій щодо дітей у закладах освіти (у 2019 році таких звернень було 14: на урядову гарячу лінію – 1, Міністерство освіти і науки України – 2, управління освіти і науки облдержадміністрації – 8, прокуратуру Рівненської області – 2, службу у справах дітей облдержадміністрації – 1).

Упродовж 2020 року зверталися батьки учнів початкової школи: 2 клас – 1 звернення; 4 клас – 1 звернення.

За оперативними даними органів управління освітою територіальних громад сіл, селищ, міст встановлено, що упродовж 2020 року виявлено 11 (у 2019 році – 27, у 2018 році – 15) фактів прояву агресивності та жорстокості між учнями, що на 16 випадків менше, порівняно з 2019 роком, у закладах загальної середньої освіти Березнівської (1), Городоцької (2), Зарічненської (1), Рівненської (7) ТГ.

Зафіксовано 8 (у 2019 році – 12, у 2018 році – 11), що на 4 менше, порівняно із 2019 роком, фактів психічного насильства, вчинених серед учнів, у закладах освіти Зарічненської (4), Рівненської (4) ТГ.

Встановлено 5 (у 2016 році - 3, у 2017 – 6, у 2018 – 4, у 2019 – 4) фактів вчинення протиправних дій щодо учнів педагогічними працівниками, а саме: фізичне насильство – 1 випадок у Клесівській ТГ та 3 факти психічного насильства у Рівненській ТГ.

За результатами проведеної роботи у більшості випадків керівниками органів управління освітою райдержадміністрацій, виконкомів рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад прийнято відповідні управлінські рішення, зокрема:

упродовж 2020 року оголошено 6 доган педагогічним працівникам за фактами учинення протиправних дій щодо учнів (5 доган) та неналежного контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав неповнолітніх (1 догана), а саме:

п'яти учителям: Клесівської (1), Рівненської (4) та вихователю Олександрійської (1) ТГ.

Зкладами освіти виявлено 1 факт фізичного (Смизька ТГ) та три факти психічного насильства (Рівненська ТГ), вчинених батьками щодо дітей (учнів) та проінформовано відповідні органи.

З метою попередження випадків жорстокості та насильства серед неповнолітніх, запобігання та протидії домашньому насильству у закладах загальної середньої освіти проведено відповідні заходи. Наприклад, у закладах освіти Здолбунівського району підготовлено інформаційні повідомлення для батьків «Тілесні покарання дітей: ефективний засіб виховання чи порушення прав дитини?» (Ступнівський НВК), «Де є любов - нема насильства» (Здолбунівська загальноосвітня школа I ступеня №7), «Конфлікти в сім'ї та їх розв'язання», «Попередження домашнього насильства» (Копитківська загальноосвітня школа I-III ступенів).

Проведено методичне об'єднання класних керівників у Здовбицькій загальноосвітній школі I-III ступенів «Недискримінаційний підхід до виховання підростаючого покоління».

У закладах освіти проведено заняття з елементами тренінгу: «Насилля руйнує людяність!» (Ступнівський НВК), «Ми за життя без насильства», «Знати, щоб жити!», «Стоп насильству» (Кунинська загальноосвітня школа I-II ступенів), «Вирішення конфліктних ситуацій» (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1);

розвивальні вправи з профілактики насильства: «Три способи поведінки», «Оптимальні варіанти», «Агресивний і сором'язливий», «Коло довіри», «Моє безпечне середовище»;

організовано перегляд відеороликів, мультфільмів, соціальної реклами проти насильства у сім'ї та суспільстві: «Як Нік Вуйчич боровся з булінгом у своєму житті» (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №6), «Ми проти насильства. Ми за любов і доброту!» (Маломощаницький НВК), «Скажи «Ні!» насильству в сім'ї» (Миротинська загальноосвітня школа I-II ступенів);

демонстрації фільмів «Життя на продаж» (Маломощаницький НВК, Здовбицька загальноосвітня школа I-III ступенів), «Чорно-біле кіно «Ми – проти насилля» (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №5);

ігрові заняття з учнями початкових класів: «Що приносить людині щастя?» (Ступнівський НВК), «Попередження насильства», «Права та обов'язки», казка-тест Луїзи Дюсс «Поганий сон» та тематичний діалог «Мій світ – без насильства», «Мої дії під час булінгу» (Миротинська загальноосвітня школа I-II ступенів), «Подорож з казковими героями до країни Права» (Дерманський НВК), «Права людини» (Маломощаницький НВК);

презентації: «Насильство в інтернеті» (Глинський НВК), «Правовий калейдоскоп» (Дерманський НВК).

В опорному закладі «Крупецька загальноосвітня школа I-III ступенів» розроблено і розповсюджено «Пам'ятку для дітей» та «Пам'ятку для батьків».

З метою попередження випадків насильства у закладах освіти м. Острог працює Інститут медіації. Учнями-медіаторами для учнівської молоді практикується проведення практичних занять з тем: «8 мультфільмів, які навчають дитину толерантності»; «Насильству – Ні!»; презентуються

відеоролики «Медіація – твій шлях до порозуміння».

Соціально-психологічною службою проведено психолого-педагогічний семінар «Профілактика булінгу в учнівському середовищі».

Членами учнівського самоврядування «Максимум» організовано кіномережу «Свої права ти добре знай, їх шануй і поважай», проведено арт-терапевтичне заняття «Зупинимо насильство разом».

Заклади освіти міста Острог співпрацюють з органами ювенальної превенції та з юридичною клінікою «Pro bono», яка функціонує при Національному університеті «Острозька Академія».

Практичні психологи систематично беруть участь у батьківських зборах, нарадах з учителями, висвітлюючи такі питання: «Особливості розвитку дітей підліткового віку», «Формування у батьків уміння надавати ціннісну підтримку своїм дітям», «Що потрібно знати про булінг».

У червні 2020 року управлінням державної служби якості освіти у Рівненській області (лист від 19 червня 2020 року №03/01-12/214 «Про результати вивчення сайтів закладів загальної середньої освіти») було вивчено питання щодо виконання статті 30 Закону України «Про освіту» у закладах загальної середньої освіти, зокрема щодо питань, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у закладі освіти.

Аналіз показав, що відсоток оприлюднення інформації, визначеної статтею 30 Закону України «Про освіту» закладів загальної середньої освіти становив лише 45% (було проаналізовано оприлюднення матеріалів, які стосуються протидії булінгу).

Проаналізовано виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 11.04.2016 №180 «Про план заходів з реалізації Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року в Рівненській області».

Рівненським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, закладами освіти проведено відповідні заходи.

18.10.2020 до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми підготовлено та розміщено на сторінці інституту в Facebook інформаційні матеріали щодо протидії торгівлі людьми.

23.11. 2020 працівники інституту взяли участь у круглому столі з теми «Незвичайні пригоди для надзвичайних дітей: як говорити з дітьми про особисту гідність, безпеку життя та громадянську позицію», організованому Всеукраїнською благодійною організацією «Український фонд «Благополуччя дітей»; 02.12.2020 взяли участь у онлайн-конференції проєкту «Протидія торгівлі дітьми та молоддю в Україні: досягнення та виклики», організованої Міжнародною організацією з міграції, Координатором проєктів ОБСЄ в Україні.

У закладах освіти Вараської міської ради питання щодо запобігання торгівлі людьми обговорювалось на нарадах при директору у Вараському лицейі №3 (26.11.2020) та Вараській гімназії (14.09.2020); 30.11-04.12 у Вараській гімназії проведено тиждень протидії торгівлі людьми;

у вересні – листопаді 2020 року в закладах загальної середньої освіти проведено тематично – профілактичні заходи на теми: «Торгівля людьми –

сучасне рабство», «Поінформовані – значить попереджені», «Безпечність – шлях від біди» та інші;

16.10.2020 фахівцями психологічної служби закладів загальної середньої освіти був створений інформаційний психологічний дайджест до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми для учасників освітнього процесу: «Людина не товар»;

01-02.12.2020 у Вараських ліцеях №3, №5 організовано зустріч учнів 9-х класів із фахівцем Володимирецького бюро правової допомоги І.Омельчук щодо протидії виникненню явищ насильства та торгівлі людьми (консультація з відеолекторієм);

поновлено матеріали куточків для батьків «Пам'ятка всім небайдужим»;

У Малостидинській загальноосвітній школі I-III ступенів Костопільського району було створено та продемонстровано відеопрезентації «Не переступи межу», «Кримінальна відповідальність за торгівлю неповнолітніми», яку представили під час засідання дискусійного клубу «Я і мої права у світі».

У Костопільській загальноосвітній школі I-III ступенів № 2 у ході Європейського тижня протидії торгівлі людьми для учнів 7-11 класів було організовано перегляд відеороликів на платформі Classroom «Торгівля людьми: це може трапитися з кожним». Педагогами Костопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 організовано перегляд відеоінтерв'ю жертв торговців людьми та ознайомлено учнів 9-11 класів з Інтернет додатками та сайтами, де можна перевірити достовірність інформації про навчання та роботу за кордоном.

У закладах загальної середньої освіти Немовицької сільської ради продовжено реалізацію програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» через батьківський всеобуч «Творимо разом світ безпечний для дитини».

У Тинненській загальноосвітній школі I-III ступенів проведено засідання педагогічної ради «Превентивне виховання - як складова успішної соціальної адаптації здобувачів освіти» (30.10.2020);

організовано перегляд відеофільмів «Запобігання торгівлі людьми та експлуатація дітей», «Скажи «Стоп» торгівцям людьми», «Життя на продаж» (19.10.2020, 12.11.2020);

тематичні виховні години на теми: «Не стань жертвою торгівлі людьми», «Незнайомі люди. Правила поведінки» «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» (листопада 2020 року);

проведено круглий стіл «Попередження торгівлі людьми», «Поїздка за кордон - за і проти...» (20.11.2020);

організовано написання та аналіз тексту «Що таке торгівля людьми?», (14.10.2020, на уроках української мови, Немовицька загальноосвітня школа I-III ступенів);

обговорення картини І.Їжакевича «Кріпаків міняють на собак» (13.10.2020, на уроках історії у 9 класах);

заняття «Як розуміти, що твої права порушуються», (13.10.2020, на уроках громадянської освіти у 10 класах).

Проведено заняття з елементами тренінгу «Людина не для продажу»,

«Дитяча праця. Що таке дитяча праця. Як розрізнити працю та експлуатацію. Пільги для працюючих неповнолітніх. Проблема найгірших форм дитячої праці», «Міжнародне законодавство щодо протидії торгівлі людьми, різних форм експлуатації (20-21.10.2020, Зносицька загальноосвітні школа I-III ступенів);

У Мащанському ліцеї Малолубашанської сільської ради проведено батьківські збори «Законодавство України про домашнє насильство та торгівлю людьми» (27.11.2020).

У закладах загальної середньої освіти м.Дубна було проведено міський конкурс учнівських проєктів «Рабство має довгу і непривабливу історію», круглий стіл-онлайн до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми «Світ без рабства», навчальні тренінги для учнів «Правила поведінки в різних життєвих ситуаціях», усні журнали «Основні способи втягнення дітей в торгівлю людьми», «У світі процвітає работоргівля». В усіх закладах освіти впроваджено правові інформаційні хвилинки «Міжнародні та державні акти щодо запобігання торгівлі людьми», «Ніколи нікому не віддавай свої ідентифікаційні документи, крім офіційних службовців», «Кожен постраждалий має право на допомогу», «Актуальні дані по торгівлі українцями».

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Дубенської міської ради започаткувала соціально-психологічний навчальний проєкт «Підтримка постраждалих від торгівлі людьми». Щоквартально в закладах освіти відбуваються зустрічі учнівської молоді з інспектором ювенальної превенції в рамках навчально-виховного проєкту «Діти в правовій державі».

03.09.2020 педагоги та практичні психологи закладів освіти Березнівського району взяли участь у тренінговому занятті з питань попередження та протидії торгівлі людьми, виявлення та підтримки постраждалих осіб, проведеному громадською організацією «Центр підтримки громадських ініціатив «Чайка»; з працівниками психологічної служби проведено онлайн-нараду «Психологічна безпека здобувачів освіти під час карантину» на платформі Zoom, що включала питання з профілактики правопорушень, боротьби із злочинністю та безпеки в інтернет-середовищі.

Значна увага упродовж 2020 року приділялася проблемі захисту дітей в цифровому середовищі (лист Уповноваженого Президента України з прав дитини від 01.10.2020 №15/3-07/1686 щодо проведення у закладах освіти уроків із безпеки дітей в Інтернеті).

Водночас управлінням освіти і науки облдержадміністрації проаналізовано дані кабінету-центру практичної психології та соціальної роботи Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти щодо тематики звернень учнів, педагогів і батьків до практичних психологів та соціальних педагогів (для аналізу було взято 11 запитань).

Аналіз показав, що з питань «Дитина у віртуальному просторі. Комп'ютерна залежність» найбільше упродовж двох останніх років зверталися педагоги та батьки і дана проблема займала третю позицію серед 11 запитань (після психологічного клімату учнівських колективів, міжособистісних конфліктів та профілактики шкідливих звичок), що свідчить про необхідність

посилення інформаційно-просвітницької роботи з учнями та батьками щодо безпеки дитини у віртуальному просторі, комп'ютерної залежності, захищеності дітей в цифровому середовищі тощо.

З метою посилення превентивного аспекту щодо захисту дітей від ризиків в інтернеті у закладах освіти проведено бесіди, прес-конференції, уроки-практикуми, організовано перегляд мультфільмів, відеороликів тощо.

Наприклад, у закладах загальної середньої освіти м. Вараш проведено заходи щодо безпеки дітей в Інтернеті (онлайн): для учнів 1-4 класів - години спілкування: «Вільний час у Інтернеті», «Шахраї у Інтернеті», «Що я можу розказати про себе в Інтернеті?»; для учнів 5-11 класів - вікторини, бесіди, квести, перегляд відеороликів, диспути-обговорення: «Безпека в Інтернеті», «Інтернет – користь і небезпека», «Булінг і кібербулінг» та інші.

У Дубенській спеціалізованій загальноосвітній школі I-III ступенів № 5 із поглибленим вивченням іноземних мов було проведено тематичні уроки, інформаційні бесіди «Неприсмності в мережі Інтернет».

Учні 9-11 класів на уроці інформатики обговорили користь та ризики, пов'язані з всесвітньою мережею Інтернет: «Кібербезпека. Разом до найкращого Інтернету» та розглянули теми: «Інформація, якою не варто ділитися в мережі» (5-7 класи), «Фото в Інтернеті» (9-10 класи), «Безпека дітей та підлітків онлайн: кіборг-булінг, секстинг, грумінг, що шкодить?» (8-10 класи), «Інтимні селфі в інтернеті: жарт чи безпечний ризик?» (9-11 класи).

На уроках основ здоров'я у 5-7 класах розглянуто тему «Не ведись» щодо формування уявлень про можливі ризики спілкування в Інтернеті.

Проведено години спілкування: «Безпека дитини в Інтернеті» (5-7 класи), «Кібербулінг: загроза 21 століття» (8-9 класи), «Убезпечення підлітків від сексуальних ризиків у Інтернеті» (10-11 класи).

У жовтні 2020 року у Дубенській загальноосвітній школі I-III ступенів №6 проведено урок-зустріч для учнів 7-9 класів з лікарем С.Веремчук «Інтернет - залежність та мобільне випромінювання - неконтрольований експеримент над людством».

У закладах освіти Локницької сільської ради організовано перегляди: мультфільмів «Нові корисні підказки. Увага! Інтернет!», «Безпечний Інтернет. Найжахливіший тиждень Петрика»;

відеороликів «Інтернет – користь чи прихована небезпека», «Казка про золоті правила безпечного Інтернету», «Безпека в Інтернеті – просто!»;

для учнів 8-11 класів проведено бесіди з теми «Інтимне селфі в Інтернеті - жарт чи небезпечний ризик?» (матеріали за посиланням <https://stop-sexting.in.ua/category/materials/>).

У комунальному закладі «Олександрійська спеціалізована мистецька школа-інтернат I-III ступенів» Рівненської обласної ради для учнів початкових класів було проведено інтерактивні заняття: «Безпечний Інтернет», «Подорож безпечною Мережею», організовано перегляд відеороликів: «Безпечний Інтернет», «Правила безпечного користування в Інтернеті»;

для батьків, вчителів та учнів поширено пам'ятку щодо правил безпечної роботи в Інтернеті: пам'ятку для дітей – «6 правил розумного користування

Інтернетом», для батьків – «Безпека дітей в Інтернеті»; для працівників освіти – «Як говорити з дитиною, яка зазнала ризику онлайн» та «Принципи реагування педагогічних працівників».

Проведено тренінгові заняття для учнів 5-11 класів «Безпека дитини в Інтернеті», бесіди «Як не стати жертвою грумінгу», з учнями 4-6 класів створено плакати «Безпека в Інтернеті» та «Небезпека в Інтернеті».

Учні 5-11 класів переглянули та обговорили відеоролики: «Правила безпеки в Інтернеті», «Профілактика шантажу в цифровому просторі «Stop Sexting».

У закладах освіти Бокіймівської сільської ради проведено урок «Безпечне користування Інтернетом. Критичне оцінювання відомостей, отриманих з Інтернету»;

учні 2-6 класів Хорупанської загальноосвітньої школи I-II ступенів взяли участь у гри-подорожі «Не вернись: я знаю, як спілкуватися в Інтернеті»;

у Бокіймівській загальноосвітній школі I-III ступенів класними керівниками 5-11 класів проведено виховні години «Я знаю, як спілкуватися в Інтернеті», бесіди «Новітні ризики для дітей в Інтернеті та корисна інформація про безпеку дітей в онлайні», «Що варто знати про налаштування приватності у соцмережах та месенджерах»;

12.10.2020 учням 1-4 класів Війницької загальноосвітньої школи I-II ступенів проведено заняття з елементами тренінгу «Вчимося безпечній поведінці», 15.10.2020 учні 7 класу взяли участь у роботі в групах «Кодекс поведінки в Інтернеті»; учні 8-9 класів взяли участь у засіданні за круглим столом «Як правильно і безпечно користуватися Інтернетом».

Учнями 8 класу Сморгонської загальноосвітньої школи I-III ступенів переглянуто презентацію «Безпечні соціальні мережі» (12.10.2020), учнями 9 класу – відеофільм «Подорож безпечною мережею» (13.10.2020).

У закладах освіти Дубровицького району проведено: урок-квест «Тест білборда», превентивне заняття «Кохання в Інтернеті», метою якого було ознайомити дітей із небезпеками, що можуть виникнути під час спілкування в інтернеті, сформувані навички безпечної комунікації, дати уявлення про необхідні дії у разі підозри чи виникнення онлайн-грумінгу, сексторшену.

Проведено уроки: «Інтимне селфі в Інтернеті, жарт чи небезпечний ризик?», «Не ведуть: я знаю, як спілкуватись в Інтернеті»;

години спілкування «Кібербулінг: небезпечне віртуальне цькування», «Безпечний інтернет та соціальні мережі», «Безпека дитини в Інтернеті: про що необхідно говорити», «Безпечний Інтернет»;

виховні години «Безпечний Інтернет та соціальні мережі», «Стоп булінг. Безпечне користування Інтернетом»;

відкритий діалог «Безпечне спілкування в соціальних мережах»;

створено лепбуки «Інтернет-безпека» та презентації «Етикет спілкування в соцмережах».

У закладах освіти організовано перегляд освітнього серіалу «Про кібербулінг для підлітків», фільму «Школа виживання – безпечний Інтернет», відеолекторію «Недитячі листування: що таке сексинг і чим він загрожує

підліткам, «Неприємності в мережі», інші заходи.

На офіційних сайтах закладів загальної середньої освіти розміщено номер безкоштовної державної консультаційної лінії щодо безпеки дітей в Інтернеті. У закладах освіти розміщено банери «Безоплатна правова допомога», «Номери телефонів «гарячих ліній», «Цілодобова безкоштовна державна консультаційна лінія щодо безпеки дітей в Інтернеті».

Проаналізовано виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 28.03.2019 №270 «Про затвердження плану заходів на 2019 - 2020 роки з реалізації в Рівненській області Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року».

У закладах освіти організовано проведення заходів з профілактики вживання наркотичних і психотропних речовин, алкоголю, тютюну, інших шкідливих звичок.

Наприклад, у Дубенському навчально-виховному комплексі «Школа-гімназія» проведено засідання методичного об'єднання класних керівників «Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків: шляхи подолання» (28.10.2020).

З 09 по 13.11. 2020 у закладі проходив тиждень превентивного виховання «Ми – за здоровий спосіб життя»; психологічною службою організовано галерею «Здоров'я та здоровий спосіб життя»; випущено та розповсюджено буклети з пропагування здорового способу життя та засудження шкідливих звичок: «Твоє життя – твій вибір. Скажи наркотикам: «Ні!»; проведено бесіду «Здоров'я – найбільше багатство», проведено заняття-гру «Про здоров'я дбаємо – гарний настрій маємо».

13.11.2020 психологічною службою проведено анонімне анкетування «Вивчення рівня знань учнів з питань формування здорового способу життя» (7-8 класи).

З 19.10 по 20.11.2020 у навчальному закладі відбулася акція «Шкідливі звички всі забудь - здоровим, друже, завжди будь!», членами учнівського самоврядування випущено колективну газету-рекламу здорового способу життя.

01.12.2020 відзначено день толерантного ставлення до ВІЛ-інфікованих, в рамках якого проведено акцію «Сніду - ні!».

У закладах загальної середньої освіти Немовицької сільської ради проведено тематичні виховні години «Що становить небезпеку для вашого здоров'я?», «Факти і міфи про наркотики», «Ми обираємо здоров'я», «Наркотики – акцент на попередження» (вересень 2020 року);

вайбер-консультація для батьків «Проблема залежностей у сучасному світі», «Розваги в компанії»;

засідання методичного об'єднання класних керівників «Психологічні аспекти протидії поширення психоактивних речовин серед дітей та молоді»;

онлайн-презентація «26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками» (26.06.2020, Зносицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів);

перегляд фільмів «Правда про наркотики», чорно-біле кіно «Наркотики і підлітки» (онлайн-перегляд), (18.03.2020-17.04.2020);

інтернет-тест «Що ви знаєте про ВІЛ/СНІД?» (23.04.-07.05.2020);
інтерактивне заняття «Життя поруч з ВІЛ-інфекцією та СНІДом»;
презентація проєкту «Я обираю життя» (25.11.2020, Немовицька
загальноосвітня школа I-III ступенів).

Органами учнівського самоврядування Дубровицького району організовано конкурси малюнків «Ми – проти куріння», «Курити – здоров'я губити». Виготовлено листівки «Курінню – Ні! Алкоголю – Ні!», пам'ятки «Правда про тютюн». Здійснено рейди-перевірки «Перерва без цигарки».

Лікарями Дубровицького районного центру первинної медико-санітарної допомоги, інспектором ювенальної превенції Дубровицького відділення поліції В.Атаманець проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо попередження та недопустимості продажу алкоголю та тютюнових виробів неповнолітнім.

Проведення Всеукраїнської інформаційно-профілактичної акції «Відповідальність починається з мене» висвітлювалось в районній газеті «Дубровицький вісник», на сайтах закладів освіти, відділу освіти, соціальній мережі «Фейсбук», шкільних стінгазетах.

Переважна більшість закладів загальної середньої освіти області проводять значну роботу із забезпечення дотримання законодавства щодо захисту прав неповнолітніх, профілактики злочинності та насилля в дитячому середовищі, формування здорового способу життя тощо.

Водночас і надалі потребують особливого контролю питання профілактики булінгу, кримінальних правопорушень, запобігання торгівлі людьми, безпеки дітей в інтернеті, формування навичок здорового способу життя тощо.

Заступник начальника – начальник відділу
інклюзивної, спеціальної, позашкільної
освіти та виховної роботи

Марина ПАШКОВСЬКА